

تأسیس حکومت

تشکیل حکومت توسط رسول خدا (ص) در مدینه ، بهترین دلیل بر رابطه دین با سیاست است . پیامبر (ص) علاوه بر شأن نبوت دارای امامت و ولایت بر مسلمانان بود و تشکیل حکومت از وظایفی بود که از جانب خدا بر عهده داشت زیرا او مأمور به اجرای دین بود و اجرای کامل آن جز از طریق حکومت امکان پذیر نبود .

جایگاه حاکمیت ملی در نظام سیاسی اسلام

می دانیم که « انتخابات » با « حاکمیت ملی » در ارتباط است و اساساً به خاطر « حاکمیت ملی » انتخابات صورت می پذیرد .

تعریف حاکمیت ملی (مردم سالاری)

منظور از حاکمیت حاکمیتی است که منشأیی جز ملت ندارد . از دیدگاه حقوق اساسی ملت می تواند خود را به فرد یا افرادی تفویض نماید و هر گونه که بخواهد حاکمیت خویش را اعمال نماید و هر گونه که بخواهد حاکمیت خویش را اعمال نماید ، خواه این اعمال حاکمیت ملی از دیدگاه غرب امری کاملاً بشری و زمینی است نه الهی و آسمانی و هر ملتی به هر صورتی که بخواهد آن را اعمال می نماید .

مبنای دینی حاکمیت ملی

حاکمیت ملی نه به شکل آن بلکه با ملاحظات خاص خود می تواند مستند دینی داشته باشد ، از جمله این مستندها دلیل عقل است که به حکم آن اقامه نظام و حفظ مصالح عمومی اجتماعی بسط و گسترش معروف رفع ظلم و فساد و دفاع از جامعه در مقابل تهاجمات واجب است و این مهم جز در سایه دولت عادل ، صالح و قدرتمند تحقق نمی یابد . استقرار دولت نیز با خضوع و اطاعت ملت ممکن نیست بنابراین به حکم عقل تحقق همه این امور واجب است و هر چه عقل حکم بدان نماید ، شرع نیز بدان حکم نموده است ایجاد دولت یا با نصب از طرف خداوند است یا با قهر و غلبه بر امت یا با انتخاب خود امت . با توجه به عدم امکان نصب دولت یا عدم اثبات آن به واسطه دلایل اقامه شده خواهد بود .

مبنای حقوقی حاکمیت ملی

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل پنجاه و ششم حاکمیت ملی را چنین بیان می کند : « حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست و هم او انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته است . هیچ کس نمی تواند این حق الهی را از انسان سلب کند »

رابطه میان حاکمیت دینی و ملی

با توجه به آنچه در ابتدای فصل اول در زمینه حاکمیت دینی (تشریحی) بیان کردیم اکنون باید دید آیا می توان میان حاکمیت ملی و حاکمیت دینی جمع نمود یا این که آن دو به کلی از یکدیگر بیگانه اند؟ به نظر می رسد حاکمیت ملی را نه به صورت مطلق می توان رد نمود و نه بصورت مطلق پذیرفت، چرا که از یک سو پذیرش حاکمیت ملی به صورت مطلق و طبق خاستگاهی که در فرهنگ غرب دارد در بسیاری از موارد مستلزم کنار گذاردن حاکمیت دینی خواهد بود و از سوی دیگر، گرچه مطابق معیارهای دینی تعیین سرنوشت انسان مربوط به خود او است و خداوند او را در این امر مختار و آزاد گذارده است اما در عالم تشریح انسان را مؤظف نموده است که حاکمیت خداوند و دین را برگزیده و دیگر حاکمیت ها را رد نماید.

ضرورت حکومت (واژه حکومت)

«حکومت» از ریشه «حکم» گرفته شده است. حکم به معنی جلوگیری کردن فرمان دادن و قضاوت کردن و است. حاکم نیز کسی است که میان مردم حکم کند و فرمان دهد، از این رو حکومت به معنای فرمانروایی و اداره جامعه است.

سیره پیشوایان دین در تشکیل حکومت

پیامبر گرامی اسلام (ص) پس از ابلاغ رسالت خویش، به منظور اجرای قوانین و دستورات نجات بخش الهی، حکومت تأسیس کرد و خود در رأس حکومت زمام امور

جامعه اسلامی را به دست گرفت . سپس اقدامات اساسی و حیاتی حکومتی را به اجرا گذاشت از جمله : به مناطق مختلف اسلامی حاکم اعزام و قضاوت را برای داوری نصب نمود ، سفرایی به نزد رؤسای قبایل و پادشاهان گسیل داشت و به جمع اوری مالیات و سرو سامان دادن به وضع اقتصادی پرداخت .

بعد از اتمام دوران رسالت ختمی مرتبت ، ائمه معصومین (ع) نیز هر کدام به نوبه خود و شیوه متناسب با زمان خودشان ، بی وقفه برای ایجاد حکومت در جامعه تلاش کردند که به عنوان نمونه به دوران حکومت حضرت علی (ع) و امام مجتبی (ع) می توان اشاره کرد .

البته بیشتر آنان به دلیل عدم آگاهی سیاسی مردم و نیز سلطه دشمنان موفق به تشکیل حکومت نشدند .

بنابر این سیره و تلاش پیشوایان دین برای تشکیل حکومت ، نمایانگر ضرورت حکومت در جامعه است .

نیاز بشر از دیدگاه عقل

انسان موجودی اجتماعی است و برای رفع نیازهای خود و شکوفا شدن استعدادهایش به تعاون و همکاری نیازمند است ، از طرفی دارای غریزه خویشتن دوستی و نیز سلیقه های مختلف است و این امر موجب تضاد منافع ، و تضاد منافع موجب اختلاف ، درگیری ، هرج و مرج و بی ثباتی اجتماعی می شود . یا قبول این دو مقدمه ، هر عقل سلیم و

فطرت پاکی حکم می کند که برای جلوگیری از هرج و مرج و طغیان طغیانگر و فروپاشی نظام اجتماعی، احتیاج به تشکیلاتی به نام حکومت دارد.

آنچه بیان شد، «برهان عقلی» ضرورت وجود حکومت بود.

آیات قرآن و احادیث ائمه معصومین (ع) نیز بر ضرورت وجود حکومت برای حفظ و ثبات جامعه دلالت و تأکید دارند.

انواع حکومت

رژیم های سیاسی در یک تقسیم کلی به «حکومت الهی» و «حکومت های غیر الهی» (طاغوتی) تقسیم می شوند. این تقسیم بندی در قرآن با تعبیر به «ولایت الله» و «ولایت طاغوت» آمده است. حکومت الهی، یعنی حکومتی که براساس احکام و قوانین الهی و نیازهای فطری انسان اداره و حاکم آن نیز با معیارهای الهی انتخاب می شود. حکومت و ولایت طاغوتی و غیر الهی، یعنی هر حکومتی که با معیارهای الهی همخوانی ندارد و حق حاکمیت و حاکم را زور و زور (در رژیم های استبدادی) و تبلیغات مسموم (در مدعیان دموکراسی) تعیین می کند و قوانین آن بر اساس خواست اکثریت مردم تعیین می شود.

انواع حکومت به لحاظ شکل و ساختار حکومت

این حکومت ها ، به رژیم هایی اطلاق می شود که در آن یک تن به عنوان پادشاه یا ملکه براساس توارث یا انتخابات یا عادات مسلم کشور به پادشاهی رسیده ، حکومت می کند . این نوع حکومت به دو دسته تقسیم می شود : سلطنت منطقه و سلطنت مشروطه ، د سلطنت مطلقه ، و تام را دارد و با استفاده از آن ، مستبدانه و محابا و بنا به رأی خویش حکمرانی می کند . جانشینی شاه موروثی است . نمونه بارز این نوع حکومت ، رژیم حاکم بر عربستان سعودی است . در سلطنت مشروطه ، بخشی از قدرت در اختیار پادشاه و بخشی در اختیار مجمع عمومی ملت و یا در اختیار طبقات ممتاز یا در دست مجالس مقننه می باشد . در سلطنت مشروطه نیز جانشینی شاه موروثی است . از این نوع حکومت سلطنتی ، کشور انگلستان را می توان نام برد . البته کشورهایی وجود دارند که رسماً دارای رژیم سلطنت هستند ولی در واقع به صورت «سلطنت مطلقه» اداره می شوند ، مانند ، اردن ، مراکش و رژیم سابق ایران .

حکومت های جمهوری

« جمهور » در لغت عرب به معنای جمعیت است و منظور از رژیم جمهوری یعنی حکومت مردم بر مردم . حکومتی که زمام آن توسط رأی مستقیم یا غیر مستقیم مردم انتخاب شده ، توارث در آن دخالت ندارد و مدت زمامداری آن محدود است .

دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت

الف) جامعیت جهانی و جاودانی بودن اسلام

اسلام دینی است جامع و در برگیرنده کلیه شئون زندگی فردی و اجتماعی انسان. اسلام برای انسان پیش از آنکه نطفه اش منعقد شود تا پس از آنکه می میرد، دستورالعمل و رهنمود دارد. همانطور که برای وظایف عبادی قانون دارد، برای امور اجتماعی و حکومتی نیز قانون و طرح و برنامه دارد.

ب) کیفیت قوانین اسلامی

وجود قانون به تنهایی موجب اصلاح و سعادت و خوشبختی بشریت نمی شود. بلکه احتیاج به پشتوانه اجرایی دارد، این قاعده در مورد هر قانونی صادق است. زیرا قانونی که پشتوانه اجرایی نداشته باشد، وضع و تشریح آن آن لغو و بیهوده خواهد بود و تنها زمانی موجب اصلاح جامعه بشری می شود که به مرحله ی اجرا در آید.

با دقت در ماهیت و کیفیت قوانین اسلام، در می یابیم که اجرای آنها به تشکیلات حکومتی قدرتمندی نیاز دارد و اجرای قوانین اسلام بدون تشکیل حکومت اسلامی نه تنها محقق نشده، بلکه با نبود حکومت بیشتر احکام و مقررات اسلامی به تعطیلی کشانده می شود. بنابراین این باید در عصر غیبت، حکومتی برپا شود تا قوانین و مقررات اسلامی را به اجرا در آورد و موجبات اصلاح جامعه و سعادت بشری را فراهم سازد.

شخصیت و ویژگی های حکومتی از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره)

بنیانگذار جمهوری اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) با ویژگی های منحصر به فرد خود، شخصیتی نادر و کم نظیر بود که بعد از ائمه اطهار (ع) کمتر می توان نظیرش را در تاریخ یافت.

۱- فقاہت در دین

۲- تقوا و عدالت

۳- مدیریت و تدبیر

۴- شجاعت و قاطعیت

شرایط زمان انتخاب آیت الله خامنه ای به رهبری

الف - شرایط سیاسی خارج از کشور

ب- شرایط سیاسی داخل کشور

ویژگی های علمی و عملی مقام معظم رهبری

رهبر معظم انقلاب اسلامی ، حضرت آیت الله خامنه ای با ویژگی های منحصر به فرد خود
شخصیتی نادر و کم نظیر است که بعد از ائمه اطهار (ع) و امام راحل (قدس سره) کمتر
می توان نظیرش را در تاریخ نشان داد .

الف - اجتهاد

ب- تقوا و عدالت

ج - شجاعت

د- تدبیر و مدیریت

www.kandooon.com

www.kandooon.com

صفحه

فهرست عناوین

تأسیس حکومت

۱.....

جایگاه حاکمیت ملی در نظام سیاسی اسلام

۱.....

ضرورت حکومت (واژه حکومت)

۲.....

نیاز بشر به حکومت از دیدگاه عقل

۳.....

انواع حکومت

۳.....

www.kandooon.com

www.kandooon.com

انواع حکومت به لحاظ شکل و ساختار حکومت

۳.....

دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی در عصر

غیبت.....

شخصیت و ویژگی های حکومتی از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره)

۵.....

شرایط زمان انتخاب آیت الله خامنه ای به

رهبری.....

ویژگی های علمی و عملی مقام معظم رهبری

۵.....